

PÁLYÁZAT

A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

**BABITS MIHÁLY GYAKORLÓ GIMNÁZIUM ÉS SZAKKÖZÉPISKOLA
IGAZGATÓI (MAGASABB VEZETŐI) BEOSZTÁSÁNAK ELLÁTÁSÁRA**

Készítette:

Dr. Kaposiné Takáts Laura

„Mindenik embernek a lelkében dal van,
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek.”
Babits Mihály

Bevezetés

A Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola jó nevű és jó hírű intézmény Pécs városában, a megyében és azon túl is. Mindezek mögött évtizedek színvonalas oktató-nevelő munkája, s számtalan lehetőséget biztosító színes diákélet húzódik meg. Vezetői pályázatom sikeressége esetén elsődleges célom, hogy az iskola eredményességének, kiváló hírének, sokszínűségének fenntartását, sőt fejlődését – a nevelőtestülettel együttműködve – elősegítsem.

Egy jól működő intézmény esetén az új vezető feladata nem az, hogy felforgassa az iskola, a nevelőtestület életét, s mindenáron új célokat, irányokat jelöljön meg – bizonyítva saját rátermettségét. Nem kell teljesen új irányt szabni, de érdemes végiggondolni a korábban már megfogalmazott célokat, s így folytatni a megkezdett utat. Erősíteni a pozitívumokat, csökkenteni a gyengeségeket, számba venni a továbbfejlődés lehetőségeit, feltérképezni az esetleges veszélyforrásokat. Pályázatomban ennek szellemében mutatom be vezetői programomat, a jelenlegi helyzetből kiindulva, arra építkezve.

Személyes motivációim

Hét éve vezetek egy 800 fős iskolát, ezalatt sokrétű igazgatói tapasztalatot szereztem. Ez az intézmény egy tizenkét évfolyamos iskola, miközben hozzám legközelebb a középiskolai korosztály áll. Pedagógus munkámat mindig egyszerre jellemezte a tanulókkal szembeni következetes elvárás, de az empátia, a segítség is. Olyan iskolában tudom csak elképzelni az életemet, mely megköveteli tanulóitól a folyamatos és színvonalas tanulmányi teljesítményt, de ugyanakkor szeretettel, elfogadással kezeli diákjait, segít abban, hogy élményt szerezzenek az iskolai élet mindennapjaiban, s felkészüljenek a középiskola utáni életre.

A Pécsi Tudományegyetemhez több szállal is kötődöm, többek között általános és középiskolai tanári diplomámat is itt szereztem, s első szakvizsgámat is a PTE-n

teljesíttem. Vezetői megbízásom előtt hosszú évekig külsős szakvezető tanárként is tevékenykedtem.

Vezetési alapelvek, vezetési struktúra

Vezetői munkámat mindenekelőtt a törvényesség, a jogszerűség kell, hogy áthassa. Ennek megfelelően a jogszabályok, a fenntartó Pécsi Tudományegyetem döntései és az intézményi alapidokumentumok meghatározzák és behatárolják a leendő igazgató működését.

Mit tekintek vezetői feladatomban? Az intézmény mint rendszer eredményes működtetését, a változó környezeti feltételekhez történő sikeres alkalmazkodást, a jogszabályokban meghatározott feladatok ellátását, az iskolapolgárok – elsősorban a tanulók és a pedagógusok – minél jobb munkafeltételeinek megteremtését, az intézmény képviselőjét.

Bár az iskola egyszemélyes felelős vezetője az igazgató, a vezetés mégis csapatmunka. Csak akkor lehet sikeres, jó vezető az igazgató, ha a munkát együttműködő, a szervezetet azonos irányba mozgó vezetőtársakkal osztja meg. Ha képes megnyerni a nevelőtestület együttműködését, s így élére állni a folyamatoknak. Olyan iskolát szeretnék, melyben kibontakozhat a nevelőtestület tagjainak alkotási szabadsága, kiteljesedhetnek egyéni törekvéseik – de mindezek összetalálkoznak az iskola közös céljaival, s mindannyiunk gazdagodását is szolgálják.

Mindehhez nélkülözhetetlen egy hatékonyan működő, egységes iskolai vezető csapat kialakítása. Jelenleg három félállású igazgatóhelyettes dolgozik a nevelési, az operatív és a szakmai igazgatóhelyettesi feladatok ellátása terén. Az oktatási igazgatóhelyettes feladatait szétosztva látja el több kolléga. Ez a vezetési struktúra nem biztosítja, hogy az iskolavezetés tagjai elsősorban az igazgatási feladatokra koncentráljanak, hisz feladataik felét vagy nagyobb részét oktató-nevelő munkájuk teszi ki. Egy átmeneti periódus után, mely a tájékozódás, az intézmény dolgozóival való ismerkedés időszaka, át kell alakítani a vezetés szerkezetét, s összhangba hozni a Szervezeti és működési szabályzattal és a jogszabályokkal. Alapvető szempont az iskolavezetés újjászervezésében, hogy tagjai jól tudjanak együttműködni, s határozottan elkötelezettek legyenek az intézményi célok

megvalósításában. Az iskolavezetés tartsa magánál az irányítást, de rendszeresen kérje ki és vegye figyelembe az Iskolatanács véleményét, javaslatait mind a tanulókra, mind a pedagógusokra, mind a szervezet egészére vonatkozó kérdésekben.

Fontos elv, hogy a döntések a megfelelő szinteken szülessenek meg. A stratégiai és taktikai döntéseket a nevelőtestület hozza meg, az operatív döntéseket pedig a jogosultsággal rendelkező igazgatóhelyettes, munkaközösség-vezető vagy pedagógus.

Az iskolavezetés tagjainak – s ugyanígy a munkaközösség-vezetőknek és a pedagógusoknak – vállalniuk kell a felelősséget a saját hatáskörükbe tartozó feladatok pontos elvégzéséért, szükség esetén egyeztetniük kell az igazgatóval, a végzett munkáról pedig beszámolási kötelezettséggel tartoznak.

Az intézménynek a Pedagógiai programban megfogalmazott világos stratégiai céljai vannak, az iskolavezetés ezek megvalósulását folyamatosan figyelemmel kell, hogy kísérje, s problémák, eltérések esetén ezeket megvitatja az Iskolatanáccsal, szükség esetén a nevelőtestülettel vagy a teljes alkalmazotti közösséggel. Mindezekhez szükséges az intézményi dokumentumokban megfogalmazott ellenőrzések folyamatos végrehajtása is.

A hatékony intézményirányítás nem képzelhető el nyílt horizontális és vertikális kommunikáció nélkül. Az iskola eredményeiről, problémáiról, a megoldandó feladatokról és a sikerekről egyaránt őszintén kell beszélni, adott esetben vitatkozni, hogy szükség esetén az egész intézmény érdekét szolgáló új célok, feladatok, eljárások fogalmazódhassanak meg. Ez a nyíltság kell, hogy jellemezze az iskolavezetés szintjét, a munkaközösségek és a pedagógusok szintjét egyaránt, s a vezetés, a munkaközösségek, a pedagógusok közti kapcsolattartást is. Csak az együttműködés erősíti meg az intézményt, az őszinteség és a párbeszéd hiánya megmérgezi a légkört, gyengíti az összetartást.

Személyzetfejlesztés

„A tanári pálya minden más pályánál tágasabb, határtalanabb,
s mint a Nílus termékeny vize, túlárad saját partjain.
A jó tanár nemcsak pedagógus, hanem kertész, filozófus,
esztétikus lélekbúvár, művész és mesterember egy személyben,
s nemcsak tudását közvetíti - bár ez sem kevés –
hanem példát ad, jellemet formál, ültet, gyomlál, olt és szemez,
mint a kertész, életet visz a könyvekbe,
a könyveken keresztül a tanításba, állandó s eleven hidat épít
az eszmény és a mindennap, az elvontság és tapasztalás közé.”
(Gyergyai Albert)

A tudásomra jutott adatok, információk szerint a Babits Gimnázium és Szakközépiskola nevelőtestületének tagjai rendelkeznek a törvényben előírt végzettségi és szakképzettségi feltételekkel, a jogszabályokban meghatározott feltételek teljesítéséhez át- vagy továbbképzésre nincs szükség. Amíg ez így van, sokkal nagyobb a pedagógusok mozgásteret a továbbképzésben: a kötelezettek – az iskolai célok szem előtt tartásával – jobban érvényesíthetik saját egyéni törekvéseiket. Már most is jelentős a szakvizsgázott pedagógusok száma: 31 fő,¹ de a pedagógus életpályamodell bevezetésével, s a pedagógus fokozatok szerinti illetmény-kategóriákkal szerepe még inkább megnő, a nevelőtestületnek tehát érdemes lesz minél inkább támogatni az erre érdemes kollégákat, hogy minél több tanár érhesse el az iskolából a mesterpedagógus címet.

A Babitsban jelentős tehetséggondozó munka folyik, ennek még tudatosabbá válását segítheti néhány kolléga ilyen irányú szakképzettsége is.

Minden pedagógusnak van egy elképzelése saját pályája alakításáról, gyakorlóiskola esetén nyilván sokak célja a vezető tanári státusz elérése. Ennek lehetősége nyitott az egyetemi igények függvényében. Jelentős belső tartaléka az iskolának a már vezető tanárként működő kollégák nagy szakmai-módszertani tudása, melynek továbbadása, megosztása a többi kollégával az intézményi fejlődés egyik útja. Továbbra is lehetőséget kell teremteni – az anyagi lehetőségek függvényében – konferenciákra való részvételre, külső előadások tartására, a publikáló munkatársak tevékenységének megismerésére. Fontosnak tartom tehát a már felhalmozott egyéni tudások közös ismeretté válását, bemutató órákkal, belső tréningekkel, workshopokkal, stb. Természetesen ezeknek nemcsak a vezető tanárok

¹ Magasi András igazgató úrtól kapott adat. Ezúton is köszönöm igazgató úrnak a rendelkezésemre bocsátott adatokat, információkat.

lehetnek a forrásai, hanem bármelyik jelentős tudással rendelkező kolléga. Támogatom a szaktanácsadói és szakértői szerepek főlvállalását is, ez utóbbi az országos szakmai-pedagógiai ellenőrzésben betöltött szerepe folytán különösen sok tapasztalatot jelenthet az intézmény számára. A sikeres érettségire való felkészítés szempontjából fontos tapasztalatszerzési és kitekintési lehetőség az emelt szintű érettségi vizsgáztatás, így az ebben való részvétel is jól szolgálja az iskolai célok teljesülését.

A nem pedagógus dolgozók tekintetében 2013. szeptember 1-jétől hatályossá válnak a köznevelési törvény előírásai, melyek konkrétan meghatározzák a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak körét és számát.² Ezen előírások és a jelenlegi alkalmazotti kör összevetése, a munkakörök esetleges módosítása az iskola érdekeit jól szolgáló munkatársak érdekeinek maximális figyelembe vételével kell, hogy megtörténjen.

Egy kívülről jövő új vezetőnek természetesen egyik első feladata, hogy minél jobban megismerje az iskolát, a nevelőtestületet. Vezetővé választásom esetén a tanévkezdő feladatok teljesítése után személyes beszélgetést fogok folytatni az iskola minden dolgozójával, hogy megismerjem végzettségét, eddigi tevékenységét, véleményét az iskolai munkáról, terveit, céljait. A személyes ismerkedés után a kollégák munkájának megismerése következik, tanórai és tanórán kívüli munkavégzésük, feladataik a tanárképzésben, a nem pedagógus dolgozók munkaköri feladatai. Nélkülözhetetlennek tartom, hogy minden vezetői ellenőrzési tevékenységet visszajelzés kövessen, mely tájékoztatást ad a dolgozónak munkája megítéléséről, s ugyanakkor lehetőséget teremt saját véleményének kifejtésére is.

Egy kívülről jövő vezető előnye, hogy más szemmel látja az intézményi viszonyokat, nem befolyásolják a már kialakult személyes kapcsolatok és szokások, új szempontokat is bevihet a tájékozódásba, a tervezésbe, a megoldások keresésébe. Kiindulópontokra viszont így is szükség van, ezért még az első év folyamán szükségesnek látok egy dolgozói igény- és elégedettségmérést.

² 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről. 2. számú melléklet.

http://www.complex.hu/kzldat/t1100190.htm/t1100190_29.htm A letöltés időpontja: 2013. június 15.

Kapcsolatok

Az intézményen belüli kapcsolatokat az SZMSZ szabályozza, a szabályzatnak és az aktuális jogszabályoknak való megfelelő működést biztosítani kell, szükség esetén, a nevelőtestület, esetleg a diákság igényei szerint új kapcsolatok kiépítésére is sor kerülhet.

A Közalkalmazotti Tanács közvetít a dolgozók és az iskolavezetés között, képviselője részt vesz az Iskolatanács munkájában. Vezetője és az igazgató közötti rendszeres kapcsolattartás biztosíthatja a dolgozói álláspontok és az iskolavezetés közötti kölcsönös információcserét, az intézményi célokkal való azonosulás jobb lehetőségét.

A munkavállalói érdekképviselet a szakszervezet jogköre. Jelenleg az iskolában a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete működik, képviselőjük szintén az Iskolatanács tagja, ezen kívül fontosnak látom a szakszervezeti vezető és az intézmény vezetője közötti rendszeres megbeszélést is.

A Szülői Választmánnyal való kapcsolattartás a nevelési igazgatóhelyettes feladata, legalább évente egyszer az igazgató összehívja a testületet és tájékoztatja az iskola munkájáról és a feladatokról. A szülői visszajelzések megerősíthetik az iskola vezetését és tantestületét az itt folyó munka magas minőségét illetően, ugyanakkor lehetőséget adnak a problémák korai feltárására is. Számítunk a szülői támogatásra az iskola életének számtalan területén a továbbiakban is.

A diákönkormányzat működését kulcsfontosságúnak tartom a tudatos állampolgárrá nevelés szempontjából. A szabadidős programok szervezésén túl ezért bír különös jelentőséggel a köznevelési törvényben is rögzített érdekképviseleti feladata.³ A diákönkormányzatot a Babitsban diákpátrónus tanár segíti, elsősorban rajta keresztül, de a diákvezetővel való közvetlen kapcsolattartással is szeretném munkájukat támogatni. Az évente megrendezendő diákközgyűlés, a helyiséghasználat (diákönkormányzati iroda), a tájékoztatási rendszer működtetéséhez való jog, az évente egy tanítás nélküli munkanap programjának meghatározása ezentúl is a diákönkormányzat joga. A diákönkormányzat hagyományápolásban betöltött szerepe az iskolai együttműködés jó példája.

³ 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről. 48.§(3)

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100190.TV A letöltés időpontja: 2013. június 15.

Az osztályközösségekkel elsősorban az osztályfőnökökön keresztül tartja a kapcsolatot az iskolavezetés.

Az iskolai munka támogatásában jelentős szerepet játszik a Babits- Komarov Baráti Kör.

Az iskola szerteágazó **külső kapcsolatrendszer**t tart fenn, melyben kiemelkedő jelentőséggel bírnak a Pécsi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézetével és szaktanszékeivel folytatott kapcsolatok, elsősorban a tanárképzés szempontjából. Hasonlóképp alapvetőek a PTE többi gyakorló iskolájával, a beiskolázás szempontjából kiemelten fontos általános iskolákkal és a középiskolai kollégiumokkal történő kapcsolattartás. A szakképzésben résztvevők szakmai gyakoroltatását biztosító vállalatok vezetőivel és a pedagógiai, ifjúságvédelmi munka kapcsán fontos szervezetekkel való kapcsolattartást is a már jól kialakult gyakorlat alapján érdemes tovább folytatni.

A kialakult **nemzetközi kapcsolatokban** is a folytonosság legyen a vezérlő elv. A szakmai megújulást segíthetik a pedagógusok tanulmányúttjai, ösztöndíj lehetőségei az Erasmus programon keresztül. A diákcserek, a testvériskolai kapcsolatok, a nyelvi továbbképzések, az Ifjú Európa és az UNESCO Asszociált Iskolák szervezetén keresztül létrejövő pályázati lehetőségek és kapcsolatok a tanulók számára jelenthetik az idegen nyelv tanulásának fejlődését anyanyelvi környezetben, más kultúrák megismerését.

Az iskola képzési szerkezete, a tanulmányi munka

Nemcsak a világ alakul át rohamosan körülöttünk, de az iskolás korosztályok is mások ma, mint 10-15 éve. A pedagógusoknak, az iskolának tudomásul kell venni ezeket a változásokat, nem csukhatjuk be előttük a kaput. Ugyanakkor az iskola az értékek továbbadója, s mint ilyen, konzervatív intézmény. E kettősség – állandóság és változás – szerencsés ötvözését kell megvalósítania egy intézménynek, ha versenyképes szeretne maradni. A demográfiai csökkenés már elérte a középiskolai korosztályt, de a Babits az utóbbi években is képes volt nagy létszámú osztályokat beiskolázni, tehát jól alkalmazkodott a változásokhoz. Ezt a rugalmas alkalmazkodást a jövőben is fenn kell tartani.

A PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola többcélú intézmény, összetett iskola, melyben létszámai alapján a gimnázium a meghatározó, de fontos szerepe van a szakközépiskolai képzésnek is. Bár a gyakorló iskola funkciójához közvetlenül nem kapcsolódik, az intézményben hagyománya van a szakközépiskolai képzésnek. Az országosan átalakuló szakképzés keretei között jelenleg kereskedelem-marketing és üzleti adminisztráció szakmacsoporton belüli, kereskedelem ágazati szakközépiskolai képzés folyik. A felsőfokú szakképzés megszűnik, de a szakközépiskolai oktatás iránti igény várhatóan erősödik, így e képzésforma megtartása az iskola több lábbon állását, keresettségét segíti elő.

A gimnáziumban hagyományosan erős az idegen nyelvi oktatás: ezt tanúsítják az angol és német emelt óraszámú osztályok; a sikeres reál vonalat képviseli a biológia-fizika, illetve a matematika-informatika tagozat. 2009 óta létezik a humán- művészeti emelt óraszámú képzés, mely egyre ismertebbé és népszerűbbé válik. Az iskola tehát az utóbbi években is eredményesen alkalmazkodott a változó környezeti feltételekhez, ugyanakkor fenntartja minőségi elvárásait is. Erről tanúskodnak a Pedagógiai programban megfogalmazott célok: az élethosszig tartó tanulásra motivált, önállóan gondolkodó, alkalmazkodni képes, felelősségteljes fiatalok nevelése. Az igényesség, az eredményesség megtartása, sőt, ha lehet továbbfejlesztése az intézmény sikeressége szempontjából a jövőben is kulcskérdés.

A tanulók harmonikus testi-lelki-szellemi fejlesztése csak a tanulmányi területek széles körével érhető el. A tagozatok tantárgyai mellett így természetesen minden tantárgynak megvan a maga fontos szerepe, s egyik tanulását sem lehet elhanyagolni, akkor sem, ha az nem érettségi tantárgy. E fontos alapelv mellett mégis szeretném hangsúlyozni azon tantárgyak szerepét, melyek a lélekformálás, az érzelmi intelligencia fejlesztésében töltenek be kulcsfontosságú szerepet. Napjainkban számos olyan hatás éri a fiatalokat, mely a felületesség, a könnyen szerezhető siker irányába tereli őket. Fontos feladata az iskolának ezt ellensúlyozni, s sokféle lehetősége közül az egyik legkézenfekvőbbben adódó az irodalom és a művészeti tárgyak erre is figyelő tanítása. A magyar nyelv oktatásának pedig egyik központi feladata véleményem szerint a nyelvi igényességre nevelés, a szóbeli és írásbeli kommunikációban egyaránt. A leendő értelmiség nevelése szempontjából ez

különösen kiemelendő, bár az egységes nevelőtestületi ráhatás szerepe legalább ennyire meghatározó.

A tanulmányi munka magas színvonalának fenntartása érdekében szükséges a folyamatos belső ellenőrzés: a tanulmányi teljesítmények mérése állandó visszajelzést ad, s a legkisebb negatív változás esetén is lehetőséget nyújt a korrekcióra. A tanulmányi eredmény mérésének legfontosabb mutatói: az év végi tantárgyi átlagok, a bukásarány, a kitűnők aránya; a kompetenciamérés eredményei, a hozzáadott pedagógiai érték változása; az érettségi átlagok, az érettségi vizsga tantárgyi eredményei; a felvételi arányok.

Ezen adatoknak csak egy része áll rendelkezésemre, de ebből is megállapítható, hogy mind az év végi tantárgyi eredmények, mind az érettségi átlagok igazolják az iskola jó hírnevét. Természetesen ez különösen igaz a gimnáziumra, mely a gyakorló iskolai létből és az osztályszámokból következően is az iskola meghatározó jellegét adja.

Érettségi átlagok⁴	2010	2011	2012
Iskolai	4,14	4,18	4,36
Gimnáziumi	4,28	4,33	4,54
Szakközépiskolai	3,49	3,57	3,32

Tanulmányi átlagok⁵	2010	2011	2012
Iskolai	3,99	4,09	4,17
Gimnáziumi	4,12	4,2	4,24
Szakközépiskolai	3,4	3,66	3,82

A tanulmányi munka eredményességét jelentős mértékben meghatározza a tanulási környezet, mely egyrészt jól motiválja a diákokat, másrészt sokoldalúan fejleszti őket, lehetővé téve a biztos tudást, az ismeretek alkalmazását, a problémák felismerését, képességeik és személyiségük kibontakoztatását.

⁴ Forrás: Babits évkönyvek, 2009-2010, 2011-2012 és Magasi András igazgató úr tájékoztatása.

⁵ Forrás: Babits évkönyvek, 2009-2010, 2011-2012 és Magasi András igazgató úr tájékoztatása.

Az iskola megállapította azokat a teljesítménykritériumokat, melyek teljesülése esetén a nevelőtestület munkája sikeresnek minősíthető: 5 % alatti bukásarány, érettségi vizsgán 1,5 % alatti bukásarány, 75 %-os továbbtanulási arány öt év átlagában. A korábbi évek jó teljesítményei, mint viszonyítási pontok és a teljesítménykritériumok alapján egyértelműen mérhető a következő időszakban is az eredményesség.

Az iskolában sokoldalú tehetséggondozó munka folyik, amit a Pedagógiai program is részletesen rögzít. E szerint „Minden tanár kiemelten fontos feladata a tehetség felismerése és optimális fejlődési feltételeinek megteremtése és működtetése.”⁶ A tehetség felismerését segítheti az iskolába belépő tanulók körében végzett tehetségazonosítási rendszer kidolgozása és működtetése. Ez alapján az intézmény gyorsabban kapna információt, kikkel érdemes kiemelten foglalkoznia, s a többoldalúan tehetséges diákok milyen irányban motiváltak inkább. Mind e feladatok megoldásában, mind a tehetség tanácsadásban, a tehetséggazdagításban érdemes ezentúl is kihasználni az egyetem adta lehetőségeket, kapcsolatokat, a Pécsi Tudományegyetem Tehetségpontjának pedagógiai, pszichológiai háttérbázisát. A tehetségfejlesztés iskolai formái változatosak és bőségesek, ezek fenntartása biztosítja a tehetséggondozási célok teljesülését. Az emelt óraszámú oktatás, a nívócsoportos oktatás, a kooperatív tanulás, a színvonalas tanítási órák mellett a változatos tanórán kívüli formák: szakkörök, pályázatok, versenyek, kiállítások, önképzőkörök, sportkörök, a kórusok, az irodalmi színpad, az együttes, stb. nyújtják a tehetséggondozás bármely tanuló számára adekvát lehetőségét.

Nevelési feladatok

A tanulók nevelése elválaszthatatlan az iskolai oktatástól, annak minőségétől, a pedagógusok által mutatott mintáktól. A tanórákat, a tanórán kívüli és a szabadidős foglalkozásokat is át kell, hogy hassák a köznevelési törvényben és az iskola Pedagógiai programjában megfogalmazott értékek. Ezek közül néhányat szeretnék kiemelni, nyomatékosítani.

⁶ Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola, Pedagógiai program, 2013. (tervezet), 10.o.

A hagyományörzés a közösség összetartozásának egyik kifejezési formája, a hazához és az iskolához való kötődés erősítését és kifejezését szolgálja. A Babits hagyományai közé tartozik a nemzeti ünnepeken és az országos emléknapokon túl a középiskolákban szokásos tanévnitó, tanévzáró, szalagavató és ballagási ünnepély. A kilencedik osztályosok iskolaközösségbe fogadásának része a beavatás a szecskaavató keretében. Az iskola névadójához kapcsolódó rendezvény a Babits emléknap és az ekkor tartott Babits Versmondó Verseny, a Babits diákköri pályázatok és a Babits Ifjúsági Napok. Szép hagyomány a változatos programokkal megrendezett karácsony-váró nap és a karácsonyi hangverseny. Az összetartozás jelképe a jeles iskolai eseményeken viselendő iskolajelvény és egyenruha, az évente megjelenő színvonalas évkönyv az összes osztály képével, névsorával, a ballagó osztályok tablói és az érettségi találkozók is. Ebben az évben ünnepli az iskola fennállásának 50. évfordulóját. Az ehhez kapcsolódó rendezvények végigvonulnak az éven, többek között fotópályázat került meghirdetésre, iskolatörténeti fotókiállítás nyílt az iskolában, Babits Versmondó Egyesület jött létre, jubileumi koncertet adott az Ostinato együttes, Babeach 50 elnevezéssel rendezték meg a hagyományos strandröplabda kupát, Babits 5X néven nemcsak a hagyományos osztályéneklési verseny zajlott le, de egy nagyszabású zenés show műsor is. A november 12-i jubileumi záró program is az iskolai hagyományok szellemében kerül megrendezésre, ez a következő tanév első félévének egyik kiemelt feladata kell, hogy legyen.

A környezettudatos magatartás kialakítása a fenntartható fejlődés megvalósulásának záloga. A felnövekvő nemzedéknek tisztában kell lennie, hogyan segítse az élő természet fennmaradását, az emberi környezet megóvását. Az elméleti alapokat az oktatás biztosítja számukra, de fontos bekapcsolni őket olyan tevékenységekbe, melyekkel a tanult ismeretek mindennapi életük részévé válnak. Az iskolai zöldítési programok, az iskolapark építése, szépítése, a hulladékgyűjtések mind ennek a programnak a részei. Érdeemes figyelmet fordítani a szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztésére, a környezetvédelmi tevékenységek minél szélesebb körének bevonására a közösségi szolgálatba. További lehetőség lehet kortárs előadók képzése a gyakorló általános iskolák tanulói számára. A környezettudatos magatartás előtérbe helyezésével szóba kerülhet az Ökoiskola cím megpályázása is.

Társadalmi tapasztalataink alapján kiemelten fontosnak tartom a Pedagógiai programban megfogalmazott értékek közül a másik ember és a közösség iránti felelősség értékeit, az együttműködést és a segítőkészséget. Az ezek megvalósulásához szükséges attitűdök kialakítása is valamennyi pedagógus feladata, bár nyilván erőteljesebb az osztályfőnökök szerepe. A világunkban eluralkodó agresszió megelőzését szolgálhatják az olyan programok is, melyek a lelki agresszió rejtett formáit tárják fel, mutatják be, elősegítve ezzel minél korábbi felismerésüket.

Az egészséges életmódra nevelés érdekében minden lehetőséget meg kell ragadni az egészséges táplálkozás oktatásától kezdve a káros szenvedélyek megelőzésén át a balesetek megelőzéséig. Az iskolának döntő szerepe van abban, hogy diákjai mennyire kedvelik meg a sportolást, mennyire válik mindennapjaik részévé a testmozgás. A mindennapos testnevelés 2011-ben történt felmenő rendszerű bevezetése jelentős lépés ebből a szempontból. A középiskolás korosztály számára szerencsésebb a sportágak közötti minél szélesebb választási lehetőség felkínálása a két sportköri óra keretében.

Gyakorló gimnáziumi feladatok

Az egyébként minden tekintetben stabil intézmény számára az egyetlen veszélyforrás a gyakorlóiskolák körüli bizonytalanság az állami átvétellel és a finanszírozás megvalósulásával kapcsolatban. Úgy tűnik, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központba való integrálás nem valósul meg, a fenntartó az egyetem maradhat, amit a szakmai feladatok összefonódása is indokol. Ez esetben az egyetemi hallgatók gyakorlati képzése a már jól bevált keretek között zajlik a továbbiakban is. Az egyetem érintett vezetőivel, intézeteivel, szaktanszékeivel való rendszeres munkakapcsolat fenntartása az igazgató feladata. Továbbá fontos, hogy elősegítse a szakvezető tanárok munkájának megszervezését, szükség esetén új vezető tanárokat bízjon meg az illetékes egyetemi intézetek, szaktanszékek és az illetékes iskolai munkaközösség-vezető véleményének kikérése után. Biztosítani kell a szakvezetők arányos terhelését, részvételüket az egyetem által szervezett továbbképzéseken, a hallgatók iskolai életbe történő széles körű bevonásának lehetőségeit. A gyakorlati képzés személyi háttere és tárgyi feltételei az iskolában egyaránt megfelelőek, rendelkezésre állnak.

A Babitsban meglévő kiváló szellemi kapacitásokat bizonyítja a már befejeződött „Pedagógusképzést segítő szolgáltató és kutatóhálózatok kialakítása” című egyetemi TÁMOP pályázatban való részvétel 29 pedagógussal és négy nem pedagógus dolgozó támogatásával.

Intézményi gazdálkodás

A köznevelési törvény szerint az intézményvezető „felel az intézmény szakszerű és törvényes működéséért, gazdálkodásáért”.⁷ A pályázati kiírás ezt azzal egészíti ki, hogy felel „a fenntartó által rendelkezésére bocsátott eszközök tőle elvárható gondossággal való kezeléséért”.⁸

Az intézmény a Pécsi Tudományegyetem szolgáltató szervezeti egységként⁹ szakmailag önálló szervezet, de nem rendelkezik önálló költségvetéssel.

A fenntartó által rendelkezésre bocsátott keretek között fegyelmezett, takarékos gazdálkodást szükséges folytatni. Ennek alapját egy olyan reális tervezés teremtheti meg, mely a korábbi tapasztalatokat és az éves munkatervben szereplő feladatok ellátását egyaránt figyelembe veszi. Nagyobb fejlesztésre csak a fenntartóval egyeztetve nyílik lehetőség, de az intézmény folyamatos állagmegóvása, karbantartása elengedhetetlen. A takarékoság fontos eleme az épület ésszerű működtetése. A dologi kiadások közt biztosítani kell a szaktárgyi oktatás feltételeinek lehetőség szerinti fejlesztését.

Az önálló bevételek nagyobb mozgásteret adhatnak az intézménynek, ezért tervezésük különösen fontos. A továbbiakban is törekedni kell arra, hogy a rendezvényekhez szponzorokat nyerjen meg az iskola.

A közoktatásban egyre inkább jelentkező finanszírozási nehézségek elérték az iskolát is, ez sajnos jelentősen megnehezíti a pedagógusok munkakörülményeit.

Pályázati források bevonásával minél szélesebb lehetőséget kell teremteni az iskolai oktatási-nevelési lehetőségek finanszírozására, a pedagógusok és a többi iskolai dolgozó

⁷ 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről. 69. § (1)a

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100190.TV A letöltés időpontja: 2013. június 15.

⁸ Babits Mihály gimn. igazgató pályázata. <http://hr.pte.hu/hirek/923> A letöltés időpontja: 2013.május 24.

⁹ A Pécsi Tudományegyetem Szervezeti és Működési Szabályzata, 2006. 2013. március 1. napjától hatályos változat. 86. §(1) és (2)d http://www.pte.hu/files/tiny_mce/File/szmsz/pteszmaz20130301.pdf A letöltés időpontja: 2013. június 15.

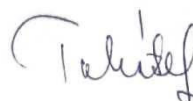
munkakörön túli munkájának megfizetésére, az intézmény infrastruktúrájának javítására, fejlesztésére. Ilyen fejlesztő program valósul meg a nyáron kezdődő laboratórium építésével, mely a természettudományos képzés iskolai és városi lehetőségeit is jelentősen megnöveli a 14 partnerintézmény bevonásával.¹⁰

Az intézmény jogszerű gazdálkodásának irányítása a gazdasági vezető feladata. Feladatkörébe tartozik az éves költségvetési tervezés és az erről szóló beszámoló, a gazdálkodás likviditásának biztosítása, az ingó és ingatlanvagyon működőképességének biztosítása, a fölösleges kapacitások hasznosítása, a saját bevételek ütem szerinti beszedése.¹¹ Mivel az intézmény egyszemélyes felelős vezetője az igazgató, a gazdasági vezető is folyamatos beszámolóval tartozik neki a gazdálkodási tevékenységről, a költségvetési keret aktuális állapotáról.

Összegzés

A PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskolában tehát terveim szerint létre kell hozni egy hatékony intézményvezetést, mely a stratégiai célokat folyamatosan szem előtt tartva, a munkatársak együttműködésére, a felelősségi körök megosztására, a nyílt kommunikációra építve irányítja az iskolát. Biztosítani kell a pedagógusok továbbfejlődésének lehetőségeit belső és külső továbbképzésekkel, az intézményi és egyéni célok összehangolásával. Az iskola mint közoktatási intézmény akkor lehet sikeres, ha továbbra is nagyon jó képességű, motivált diákok kérik felvételüket az iskolába. Ehhez szükséges a képzési szerkezet rugalmasságának fenntartása, a kiváló oktató-nevelő munka következtében kialakuló tanulmányi-és versenyeredmények, a vonzó, sokoldalú iskolai élet. Ki kell használni a gyakorló gimnáziumi lét adta előnyöket, lehetőségeket. A belső és külső kapcsolatrendszer jó működtetése, szükség esetén továbbfejlesztése is fontos feltétele az intézmény sikerességének.

Ehhez a programhoz kérem a nevelőtestület és az egyetemi vezetés támogatását.

Pécs, 2013. június 16.

Dr. Kaposiné Takáts Laura

¹⁰ Magasi András igazgató úr közlése.

¹¹ Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola Szervezeti és működési szabályzat, 2013. (tervezet)13.§

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

Tanulmányok, végzettségek

- 1980-ban érettségiztem a siklósi Táncsics Mihály Gimnáziumban.
- A Janus Pannonius Tudományegyetem Tanárképző Karán 1984-ben fejeztem be tanulmányaimat magyar- történelem szakos általános iskolai tanárként.
- 1988-ban vettem át történelem szakos középiskolai tanári oklevelemet, szintén a JPTE Tanárképző Karán.
- 2002-ben a Pécsi Tudományegyetem BTK-n közigazgatási és társadalomtudományi szakirányon szereztem pedagógus szakvizsga oklevelet. (Ezzel egyben intézményvezetői szakképzettséget is szereztem a több mint 60 (90) órás tanügy-igazgatási kurzusok elvégzésével – a 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet 5.§ (9) bekezdése szerint.)
- 2013-ban a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság-és Társadalomtudományi Karán fejeztem be tanulmányaimat. Az igazolás szerint július 6-án átveendő oklevelem tartalma: szakvizsgázott pedagógus, közoktatási vezető.

Jelentősebb továbbképzések

- 1997-1998-ban számítógép-felhasználói ismereteimet bővítettem (szövegszerkesztői, táblázatkezelői, internethasználat) összesen 102 órában.
- 2000-ben a „Szemtől szemben a történelemmel és önmagunkkal” című 30 órás továbbképzésen vettem részt.
- 2004-ben elvégeztem a közép- és emelt szintű érettségi vizsgáztató tanári felkészítést történelemből.
- 2005 decemberében részt vettem a vezetői hatékonyság fejlesztését célzó, pécsi intézményvezetőknek szervezett tréningben.
- 2012-ben elvégeztem az érettségi vizsgaelnöki feladatok ellátására jogosító 30 órás továbbképzést.

Munkahelyek, beosztások

- 1984 és 1986 között a debreceni Újkerti Általános Művelődési Központban kezdtem pályámat általános iskolai tanárként, osztályfőnökként.
- 1986-tól a pécsi Siklósi Úti Általános Iskola, majd új nevén az Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola tanára vagyok.

- 1986-90 között osztályfőnökként is tevékenykedtem.
- 1986-tól 2002-ig munkaközösség-vezetőként vettem részt a szélesebb körű iskolavezetés munkájában.
- 1999-től 2002-ig a diákönkormányzat működését segítettém patronáló tanárként.
- 2002-2006 között a gimnáziumi oktatás-nevelésért felelős igazgatóhelyettesként vettem részt az intézmény vezetésében.
- 2006-ban pályázaton elnyertem a 4 osztályos általános iskolát és nyolc évfolyamos gimnáziumot magában foglaló intézmény igazgatói posztját.
- 2007-2008 között az iskola-összevonások következtében létrejött Megyervárosi Iskola főigazgató-helyetteseként is tevékenykedtem az Árpád Gimnázium és Általános Iskola vezetése mellett.
- 2008-ban pályázat útján elnyertem a Megyervárosi Iskola Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola intézményegység-vezető igazgatói beosztását.

Szakmai-pedagógiai munka

- Részt vettem a nyolcosztályos gimnázium alapkoncepciójának kidolgozásában. 1990-ben elkészítettük a gimnázium egyedi tanterveit, ezek közül én dolgoztam ki a komplex jellegű "Magyar nyelv és művelődés az I-II. osztály számára" című tantervet, szerzőtárssal készítettem el a történelem tantervet a gimnázium III-VIII. osztálya számára. A tanterveket több dunántúli nyolcosztályos gimnázium is átvette.
- Az 1996/97-es tanévtől az iskola azóta elkészült valamennyi pedagógiai programjának létrehozásában részt vettem, a helyi tantervek készítését én irányítottam.
- Sok tapasztalatot szereztem a pedagógiai programon túl minden fajta iskolai dokumentum és szabályozó elkészítésében: szervezeti-működési szabályzat, házirend, teljesítményértékelési szabályzat, továbbképzési program, gyakornoki szabályzat.
- 1996-tól rendszeresen vállaltam a JPTE majd PTE történelem szakos egyetemi hallgatóinak szakvezetését, mind általános iskolai, mind középiskolai tanítási gyakorlaton.
- 1999-2001 között történelem szaktanácsadóként dolgoztam.
- 2002-től szerepelek a közoktatási vizsgáztatási névjegyzékben, 2003-tól érettségi elnökként tevékenykedem.

- 2005-től tantárgyi vizsgálónökként illetve javító-és vizsgáztató tanárként veszek részt a történelem emelt szintű vizsgáztatásban.
- Részt vettem az Árpád Gimnázium két nemzetközi Comenius projektjében (Praktische Rethorik, Active School Democracy – To Live and To Learn), ennek kapcsán két németországi, egy portugáliai és egy olaszországi iskolában szerezhettem személyes tapasztalatokat.

Kutató-publikáló tevékenység

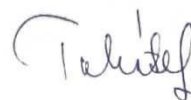
- Kutató tevékenységem eredményeként Baranya vármegye 19. század végi mezőgazdaságáról írt dolgozatom az Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Akadémiai Bizottság 1988. évi pályázatán első díjat kapott.
- Hasonló témában tanulmányom jelent meg a Baranya című történelmi és honismereti folyóirat 1990/2. számában.
- Az Árpád Fejedelem Gimnázium történelem tanterve 1992-ben egy új tanterveket tartalmazó kötetben is megjelent, Szabolcs Ottó szerkesztésében.

Elismerések, díjak

- Diákönkormányzati patronáló feladataim ellátásáért a diákok javaslatára a Fővárosi Diákszolgálat alapította „A diákokért” díjat, valamint a Pedagógusok Szakszervezete Eötvös József Emlékérmét nyertem el.
- Oktató-nevelő munkám elismeréseként 2002-ben elnyertem az Árpád Gimnázium Alapítvány Árpád-díját.

Személyes adatok

Pécs, 2013. június 16.

Dr. Kaposiné Takáts Laura